מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את מטרת הכתבה העיתונאית ואת מבנה הפירמידה ההפוכה
- לזהות סימני לשון אופייניים לכתבה: מילות קישור, זמן, גוף ומשלב
- לתרגל כתיבת פתיח שעונה על מי מה מתי איפה למה

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנה כללית

1. ב – לדווח על אירוע אקטואלי
2. ג – גוף שלישי
3. ב – מהחשוב ביותר לפחות חשוב
4. ג – עבר
5. ב – לדברי

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – הכותרת היא חלק חיוני במבנה הכתבה
2. לא נכון – כתבה נכתבת בדרך כלל בגוף שלישי
3. נכון – זהו תפקיד הפתיח בכתבה
4. לא נכון – ציטוטים נותנים אמינות ומידע נוסף לכתבה
5. נכון – כותרות רבות נכתבות בהווה כדי להיות חיות יותר

חלק ג' – השלמת מילים

1. איפה
2. פחות
3. מירכאות
4. אקטואלי
5. לדברי

חלק ד' – התאמה

- 1 – ג (מסכמת את עיקר האירוע בקצרה)
- 2 – ד (עונה על מי מה מתי איפה למה)
- 3 – ה (דברי אדם שצוטטו במירכאות)
- 4 – ב (מהחשוב ביותר לפחות חשוב)
- 5 – א (מוסיפים מידע חזותי לכתבה)

חלק ה' – סדר נכון של מבנה הכתבה

1. כותרת ראשית וכותרת משנה
2. פתיח שעונה על מי מה מתי איפה למה
3. פירוט מהחשוב אל הפחות חשוב
4. ציטוטים של עדים ומומחים
5. תמונה וכיתוב

חלק ו' – כתיבה יצירתית

1. פתיח הכולל מי מה מתי איפה, בגוף שלישי ובזמן עבר, בסגנון עניני
2. ציטוט קצר במירכאות, מתאים לנושא השתילה והגבעה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמידים יזהו שהמטרה היא דיווח על אירוע אקטואלי
- ציפייה לשתי שאלות מתוך: מי מה מתי איפה למה איך
- דוגמה תקינה כמו לדברי לפי בעקבות

טיפים להפעלה:

- אפשר להביא כתבה אמיתית מהעיתון ולבקש מהתלמידים לאתר בה את חלקי המבנה
- בחלק הפתוח כדאי לעודד שימוש בציטוט דמיוני אך הגיוני
- מומלץ לקרוא את הכתבה לדוגמה בקול רם לפני תחילת התרגול

דף תרגול: כתבה עיתונאית

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

כתבה עיתונאית היא טקסט שמטרתו לדווח על אירוע אקטואלי. בדף זה נתרגל את המבנה והסימנים שעוזרים לזהות כתבה.

1 חלק א' – הבנה כללית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה המטרה העיקרית של כתבה עיתונאית?

א) לשכנע את הקורא בדעה ב) לדווח על אירוע אקטואלי ג) לספר סיפור דמיוני

ד) להביע רגשות אישיים

2. באיזה גוף כתובה כתבה עיתונאית בדרך כלל?

א) גוף ראשון ב) גוף שני ג) גוף שלישי ד) אין כלל קבוע

3. מהו סדר המידע לפי מבנה הפירמידה ההפוכה?

א) מהפחות חשוב לחשוב ביותר ב) מהחשוב ביותר לפחות חשוב ג) בסדר אלפביתי

ד) בסדר כרונולוגי בלבד

4. באיזה זמן דקדוקי כתוב בדרך כלל גוף הכתבה (מה שקרה)?

א) עתיד ב) הווה ג) עבר ד) ציווי

5. איזו מילת קישור אופיינית לכתבה עיתונאית?

א) אבל ב) לדברי ג) אם ד) כאילו

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כתבה עיתונאית צריכה לכלול כותרת ראשית	☐	☐
2	מותר לכתוב כתבה בגוף ראשון, כמו יומן אישי	☐	☐
3	הפתיח של הכתבה עונה על מי מה מתי איפה	☐	☐
4	בכתבה עיתונאית אין צורך בציטוטים של עדים	☐	☐
5	בכותרת הכתבה אפשר להשתמש גם בזמן הווה	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. הפתיח של הכתבה עונה על השאלות מי מה מתי _____

2. בכתבה עיתונאית כותבים מהחשוב אל ה _____ חשוב

3. ציטוטים בכתבה מופיעים בתוך _____

4. כתבה עיתונאית מדווחת על אירוע _____

5. מילת הקישור _____ משמשת כדי לציין מקור מידע

4 חלק ד' – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. כותרת ראשית	___	**א.** מוסיפים מידע חזותי לכתבה
2. פתיח	___	**ב.** מהחשוב ביותר לפחות חשוב
3. ציטוט	___	**ג.** מסכמת את עיקר האירוע בקצרה
4. פירמידה הפוכה	___	**ד.** עונה על מי מה מתי איפה למה
5. תמונה וכיתוב	___	**ה.** דברי אדם שצוטטו במירכאות

5 חלק ה' – סדר נכון של מבנה הכתבה

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	פירוט מהחשוב אל הפחות חשוב
☐	ציטוטים של עדים ומומחים
☐	פתיח שעונה על מי מה מתי איפה למה
☐	תמונה וכיתוב
☐	כותרת ראשית וכותרת משנה

6 חלק ו' – כתיבה יצירתית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו פתיח קצר לכתבה עיתונאית על אירוע שקרה בבית הספר שלכם. הקפידו לענות על מי מה מתי איפה

2. קראו שוב את הכתבה לדוגמה על שתילת העצים וכתבו ציטוט נוסף שיכול להופיע בה, בשם של מתנדב אחר

כרטיס יציאה

מהי מטרת הכתבה העיתונאית?

מהן שתי שאלות שהפתיח צריך לענות עליהן?

תנו דוגמה אחת למילת קישור האופיינית לכתבה

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀